

Christina Hagens bog gør så ondt, at den gør godt

Christina Hagens nye digtsamling, POW POW POW, handler mest om mest af alt om mennesker, der misbruges og lader sig misbruge, skriver Louise Juhl Dalsgaard. Foto: Chrysa Paraskeva

Louise Juhl Dalsgaard

20.01.2024

DIGTSAMLING // ANMELDELSE – Christina Hagens nye digtsamling, POW POW POW, kaster et batteri af hårdtslående virkemidler i hovedet på læseren og skaber en fascinerende brutalitet i voldsomme historier om molboer. Anmelder Louise Juhl Dalsgaard elsker bogen i al sin grusomhed.

POW POW POW – Pistoldigte

Forfatter: Christina Hagen

Forlag: [Gyldendal](#). Udkom d. 19. januar 2024

Jeg så engang et klip på TV. Det var vist nok fra en bjergkæde i Sydamerika, en lavine, først en lille prik, der voksede sig større og større for til sidst at fylde hele bjergsiden.

Jeg er ikke stolt af, at jeg så klippet – ikke bare en eller to, men måske ti gange – for der var mennesker på vej op ad bjerget, otte klatrere med pigsko og tov. Da lavinen

nåede bunden, var bjergsiden tom, stilheden efter det buldrende sneskred var enorm, solen lyste som en forhørslampe.

Jeg har senere læst mig frem til, at alle otte klatrere omkom. De var rejst med et selskab fra Belgien, en af dem havde vundet “Stjerne for en Aften”, den ældste var 41, den yngste 26. De efterladte sendte flyvende lanterner afsted for at ære dem, levende lys henover himlen, det gjorde ingen forskel, de døde forblev døde.

Og nu har jeg lige læst en digtsamling, Christina Hagens nyudkomne **POW POW POW**, der gør samme indtryk som dengang, jeg på TV så lavinen. Eller måske er det ikke en digtsamling, jeg har læst, men et rasende opråb, en vanvittig bøn: “Please mig i røven.”

“Man ser lige ned i dybet og bliver svimmel, får kvalme

At læse den har i hvert fald været som at rive skorpen af et sår, ritsj, og efterfølgende har jeg følt mig lige så skamfuld og afsløret, som da jeg genså lavineskredet igen og igen for at forsøge at forstå det ufattelige. At verden er pisse uretfærdig. At tilfældet råder, som tilfældet vil.

Min skam skyldes, at selvom jeg væmmes og græmmes, så elsker jeg, hvad jeg har læst. Jeg elsker det i al sin grusomhed – elsker det blotlagte, det betændte.

Arsenal af virkemidler

POW POW POW handler om hunde og katte og skildpadder, der dør. Men mest af alt handler den om mennesker, der misbruges og lader sig misbruge. Om molboer, der overlever ved at gøre sig dummere, end de er. Ved at foregøgle, at de holder af deres skæbne, gøre sig hårde, le af deres egen smerte.

Jeg lærte engang af en professionel cykelrytter, at når smerten er størst, når benene skriger af syre og spyttet smager af metal, så hjælper det at le. Højt og hysterisk. Det er ikke noget, jeg finder på, det passer faktisk, HAHAHAAAAAAAAHA. Det er noget med at snyde hjernen til at tro, at man har det godt og dermed frigive endorfiner.

Sådan er det med Christina Hagens bog, man ler for ikke at græde, for ikke at gå i stykker. Man ser lige ned i dybet og bliver svimmel, får kvalme. Ikke kun fordi det er dybere end det meste andet, man har set, men fordi man et øjeblik overvejer at lade sig falde.

Med ned.

Mens man ler.

CHRISTINA HAGEN

POW

POW

POW

an en stedfar, der
iger en undulat ved
hvad kalder man en
r filmer sin kæreste,
valt i flæsk? Hvad
man en dreng, der

PISTOLDIGTE

GYLDENDAL

Sådan ser bogens forside ud. De beskårede linjer finder man i fuld længde på bogens sider.

Titlen, POW POW POW, refererer til pistolskud, men er også overskriften på bogens

tre dele.

POW, POW POW og POW POW POW.

Som lyden af først et skræmmeskud, POW, så to, POW POW, for til sidst at affyre en hel geværsalve. POW POW POW.

Og lad det være sagt fra start: Christina Hagen skyder afsindigt godt.

Jeg kunne gå i detaljer med alle de virkemidler, hun bruger. Men at dykke ned i virkemidler og form, vil, synes jeg, være at reducere hendes litterære kraft. Gøre den til et spørgsmål om greb snarere end et spørgsmål om den ubønhørligt sande virkelighed, hun beretter om, og som hun tidligere til dagbladet Information har fortalt blandt andet, er hendes egen:

“Banke Banke på

Hvad kalder man en mand, som drikker sig så fuld, at han brækker sig over TV-bordet, når han passer sin papdatter og på et tidspunkt går op i soveværelset og skyder sig i hovedet med et jagtgevær?

Pow.”

You see?

Det er ikke grebet, der gør det, det er brutaliteten, i den virkelighed, vi helst fortrænger. Det er druk og misrøgt, det er selvmord. Og hos Hagen er der ingen advarsler, ingen trigger warnings, det er *right up your face*. Det er aborter, der bliver smidt i skraldespanden, børn, der låses ude, mens andre æder lort, for at tage ydmygelsen på sig, bære den som *en frakke af guld*: Se, jeg æder lort.

Det er misbrug – fysisk såvel som psykisk:

“Og kæresten lagde hovedet på puden og sagde, at han altid havde fantaseret om at stikke en flaske op i røven på en pige, og han fortalte historien om en kendt sangerinde, der tidligere havde været prostitueret og han fortalte, at hun var narkoman og for at få råd til stoffer var hun nødt til at tage imod kunder, der ville mere end de fleste og sådan endte hun på hospitalet med en glasflaske oppe i røven og lægerne vidste ikke, om de kunne få den ud uden at den splintredes og så ville hendes tarm blive skåret i stykker og så skulle hun have en stomi.”

På den måde mimer teksten det, den beskriver: En kvinde på vagt for en voldelig ægteemand

Sådan efterlader Christina Hagen os igen og igen. Med en splintret tarm og krudtslam på hænderne og punktummer, der rammer som kugler i hjertet: Pow.

Christina Hagen debuterede i 2008. *POW POW POW* er hendes ottende udgivelse. Foto: Chrysa Paraskeva

Fortællingerne handler som sagt om molboer, en sær og udstødt race, småt begavede, lige lovligt villige, alt for meget. Nogle gange fortæller hun om dem i generisk form – molbodatteren, molbomoren, molbofaren – andre gange er det et specifikt *jeg*, der taler. Men fælles for dem alle er, at de er undermennesker, der drikker for meget, ser dårligt tv, spiser fastfood og kører race på knallert. Knepper sig til goder, et hus, en middag, en mand. Noget for noget.

“Det eneste der er værre end at bli behandlet som skrald

Det er at håb på man er andet end skrald.”

Molbo

Molboerne ligefrem opsøger nedværdigelserne, fordi det er her – i ydmygelserne – at de finder deres berettigelse i verden. En berettigelse, der består i at lade sig bruge og misbruge, sutte på kun for at blive spyttet ud igen som et hold-kæft-bolche eller et afgnavet andeskrog juleaften.

De elsker uden at blive elsket tilbage, ja det er næsten som det ugengældte bliver en bekræftelse af deres manglende værd, en medalje på håbløshedens uniform.

“Så mange grunde til ikke at holde af dig. Og alligevel tænker jeg kun på dig. Dine sære tænder. Som bider i mig så hårdt. At jeg glemmer. Det kun er mig. Der elsker dig.”

“Den kalder på at blive læst uden forbehold og belæste briller

Som digtsamlingen skrider frem, bliver sproget stadig mere opløst, knust. Ordene bliver færre, skuddene flere. Punktum følger punktum. Pow Pow Pow.

Linjebruddene gør sætningsforståelsen tæt på umulig, man må som læser hele tiden holde sig på tæerne for at finde sammenhæng. På den måde mimer teksten det, den beskriver: En kvinde på vagt for en voldelig ægtemand.

Ligesom hun er tvunget til at leve med en pistol for panden, bliver vi tvunget til at læse med ”en pistol for panden”:

Gid man var.

Heksen i Hans.

Og Grethe gid.

Man gik med.

Ble POW POW.

Desværre skyder pikpistolen.

Gennem ble og.

Lort gennem Hans.

Og Grethe gennem.

Sukkertoppe og hindbærsmutter.

Pow, Pow, Pow igen her fra Christina Hagen.

Sådan går form og indhold op, og den opløste syntaks matcher de smadrede skæbner.

Det er godt gjort, det er vanvittig godt gjort, og selvom jeg nu har læst digtsamlingen tre gange, kan jeg ikke vente med at læse den en fjerde.

Bogen kalder på noget andet end at blive analyseret, brudt ned til bidder, der kan spises med sølvbestik.

Den kalder på at blive læst uden forbehold og belæste briller – for i stedet at blive mærket. Som en pludselig hånd om halsen, et kvælertag, et skud i nakken. POW.

Prøv selv.

Læse flere vedkommende kulturanbefalinger i POV's Kulturliste, der udkommer hver fredag. [Find den seneste udgave her.](#)

Christina Hagen

digtsamling

molbo

vold

Louise Juhl Dalsgaard

Louise Juhl Dalsgaard er forfatter til otte bøger såvel digte, noveller som romaner. Hun er til daglig leder af Forfatterlinjen på Dansk Talentakademi og arbejder desuden som projektmedarbejder ved Aarhus Litteraturcenter. I april 2024 udkommer hun hendes...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.